

Mart van den Oever, bomenkenner en boeiend verteller

Wilt u in het kort vertellen wie u bent, hoe oud u bent en waar uw arbeidzaam leven uit bestond?

Ik ben Mart van den Oever, geboren in Den Bosch op 30 juli 1942. In onze familie worden al generaties lang bomen gekweekt*, de liefde voor planten zit in mijn bloed en over de keus voor dit vak hoefde ik niet na te denken. Als kind heb ik al entjes dichtgesmeerd, stek gemaakt en ging ik met de vrachtwagen mee. Van de chauffeur leerde ik het verschil tussen een witte en een zwarte Els.

Wat voor scholing/opleiding op dendrologisch gebied heeft u gehad?

Ik ging in Haaren naar de lagere school en daarna naar een internaat, zoals in het katholieke zuiden gebruikelijk was. Om de Franse taal te leren werd ik tijdens de schoolvakanties naar Lesdain gestuurd, een boomkwekerscentrum vlakbij de Franse grens. Daar komt de *Tilia tomentosa* 'Doornik' vandaan.

Mart van den Oever (2012)

Foto: Ineke van Teylingen

De HBS in Boxtel heb ik niet afgemaakt en ik ging in de herfst van 1960 naar Boskoop. Omdat het nieuwe schooljaar pas in april begon heb ik eerst stage gelopen op twee bedrijven. Van 1961-1964 zat ik op de Middelebare Tuinbouwschool, een prachtige tijd waar ik goede herinneringen aan heb en waar ik veel heb geleerd. Ik kon de wetenschappelijke namen gemakkelijk onthouden. Toen ik eindexamen moest doen in 'sierplantenkennis' riep leraar Harmsen de hulp in van Harry van de Laar. Die is voor het vak van onschatbare waarde geweest en voor mij persoonlijk een groot voorbeeld.

Waar komt het enthousiasme voor de dendrologie vandaan? Welke mensen hebben u geïnspireerd?

Eind jaren zestig ging ik, op aandringen van mijn vader, mee met de excursies van de NDV. Door het opgroeien en het meewerken op de kwekerij had ik al veel kennis opgedaan, maar mijn interesse in de geschiedenis van bomen (waar komen ze vandaan?) werd door die excursies een levenslange passie. Ik heb veel geleerd van de heer Doorenbos en onder andere van de heren Vink, Fontaine, Janson en Van de Laar. Ik vind het jammer dat ik Gerd Krüssmann niet heb gekend. Wat die man heeft gepresteerd vind ik het summum, als ik iets wil weten zoek ik eerst in *Die Laubgehölze*.

Voor welke planten heeft u een speciale passie en hoe is dat gekomen?

Voor de Eik: dé boom van Nederland! Ik vind *Quercus* een fascinerend plantengeslacht. Over de gehele wereld bestaat er een enorm sortiment en stuk voor stuk zijn ze schitterend. Het veredelen is vaak moeilijk maar een ander kweekstelsel is er eigenlijk niet, de onverenigbaarheid bij Eiken is en blijft een probleem voor de teelt.

De *Sequoiadendron giganteum* geplant voor het ouderlijk huis

Foto: Ineke van Teylingen

Hoe zag in grote lijnen uw dendrologische carrière er uit?

In november 1965 ben ik in de kwekerij gestart, in de buitendienst. Vanaf 1968 ben ik gaan reizen om bomen te verkopen, de overheid was de grootste afnemer. Begin jaren zeventig heb ik, samen met mijn broer Jacques, de kwekerij van mijn vader overgenomen. Al die jaren hebben wij prima kunnen samenwerken, hij runde de kwekerij, ik deed de verkoop.

Hoe kijkt u hierop terug? Heeft het u gegeven wat u graag wilde of heeft u daarin ook teleurstelling ervaren?

Het is teleurstellend om te ervaren hoe tegenwoordig plantmateriaal wordt aangekocht,

de prijs is meestal het enige criterium. Gevolg daarvan is dat vaak het sortiment niet klopt en de kwaliteit onder druk staat. De deskundigheid is een probleem, sortimentskennis is te weinig aanwezig. Opvallend is dat de kennis en de aanplant in o.a. België en Engeland, vooral in oude steden, veel beter is. Er is in ons land van oudsher te weinig traditie op het gebied van aanplant van mooie parken en lanen.

staat ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de vliegcrash in Tenerife. In de zomer ging ik op bezoek om te kijken hoe de bomen groeiden. Na een rondleiding stond ik ineens midden in de werkruimte van het crematorium. Compleet overdonderd door wat ik daar zag ben ik naar huis gereden. Dan besef je hoe betrekkelijk alles is en waardeer je dat je gezond bent.

Ik was enorm onder de indruk van de bossen met Sequoia sempervirens nabij de kust van noordelijk Californië. Deze reusachtige bomen van ruim 100 meter hoog en keurig in bosverband, ik vond het een wereldwonder.

Wat was het aller-leukste of het meest opmerkelijke dat u hebt meegemaakt?

In 1997 ben ik met mijn vrouw en twee van onze zoons op vakantie geweest in de westelijke staten van de Verenigde Staten. In eerste instantie hebben we bij Portland, in de staat Oregon, het boomkwekerijcentrum bezocht. Ik was enorm onder de indruk van de bossen met *Sequoia sempervirens* nabij de kust van noordelijk Californië. Deze reusachtige bomen van ruim 100 meter hoog en keurig in bosverband, ik vond het een wereldwonder. In het Yosemite park in Californië stonden onder andere kolossale *Sequoiadendron giganteum*, maar dat zijn meer eenlingen. In de dalen bloeide *Aesculus californica* en als straatboom werden in de plaats Eureka *Arbutus menziesii* en *Callistemon salignus* toegepast. Ik heb heel veel botanische tuinen bezocht, zowel privé als met de NDV. De reis naar Finland, georganiseerd door Piet van der Bom, staat nog steeds in mijn geheugen gegrift door de hoeveelheden Berken en Elzen die we daar tegen kwamen.

Wat was het moeilijkste/vervelendste in uw herinnering?

In een bepaald seizoen had ik veel bomen verkocht aan Amsterdam bestemd voor begraafplaats Westgarde waar o.a. het monument

Heeft u nog boeiende anekdotes te vertellen?

Eind jaren zestig kocht mijn vader in Duitsland 20.000 *Ulmus montana* ** onderstammen die geplant werden op de kwekerij. Het volgende jaar werden er op het veld griffels op geënt. Alle enten dood, niet te verklaren. 'Nog een keer jongens, die stammen hebben veel geld gekost'. Weer dood! De Iependeskundige van Nederland, Ir. Heybroek, erbij gehaald en die constateerde dat het geen *montana* was maar *laevis*. Omdat *laevis* niet te verkopen was, werd alles vernietigd. Een dure les.

Vindt u het belangrijk om uw kennis, ervaring en enthousiasme met anderen te delen?

Voluit ja, vanzelfsprekend. Ik organiseer o.a. wandelingen voor mensen die wat verder van het vak afstaan om ze zo wat bomenkennis bij te brengen. Ik kan me behoorlijk opwinden over de ondeskundigheid van degenen die ervoor doorgeleerd hebben. Op diverse plaatsen in Nederland worden bomen geplant die totaal niet in het landschap of het stadsbeeld passen. Door gebrek aan kennis worden verkeerde keuzes gemaakt. Ik krijg vaak het verzoek om allerlei bijzonderheden op te schrijven, maar het is er nog niet van gekomen. "Ik ben niet zo'n schrijver".

Als u nu opnieuw kon beginnen, zou u dan weer de keuze voor de boomkwekerij maken? En waarom?

Het was voor mij niet moeilijk om te kiezen, het zit in mijn genen. Ik kon van mijn hobby mijn beroep maken. Het is geweldig fascinerend om met bomen en planten bezig te zijn.

Bomen zijn net mensen. Ze praten alleen niet, maar verder kun je ze in veel opzichten met elkaar vergelijken.

Heeft u nog bijzonderheden die u wilt vertellen?

Bij de excursie in de Nationale Plantentuin van België in Meise liep de heer Doorenbos steeds achteraan, hij had zoveel te vertellen tegen een clubje toehoorders dat hij het

tempo niet kon volgen. En daar stonden we dan bij een boom die ik nog nooit had gezien: *Sassafras albidum*.

Bij een andere excursie herinner ik mij een discussie over wilgen tussen de heren Doorenbos en Vink, deze mensen hebben veel voor mij betekend.

*In het boek *In de ban van het sortiment* van de KVBC (2011) staat een uitgebreide beschrijving van de geschiedenis van de familie Van den Oever en het bedrijf.

** synoniem van *Ulmus glabra* (red.)

□

Sassafras albidum voor het kantoor van M. van den Oever Boomkwekerijen

(december 2012)

Foto: Ineke van Teylingen

